

Warszawa, dnia 5 października 2018 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych
do spraw postępowań przed Europejskim
Trybunałem Praw Człowieka

elektronicznie do członków Zespołu

SPRAWOZDANIE
z posiedzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
które odbyło się w dniu 27 września 2018 r.

W dniu 27 września 2018 r. odbyło się posiedzenie Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: Zespół), powołanego Zarządzeniem nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 r. z późniejszymi zmianami.

I. Otwarcie posiedzenia

Posiedzenia otworzyła Pani Aleksandra Mężykowska, Zastępca Pełnomocnika Ministra Spraw zagranicznych do spraw postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej: ETPCz lub Trybunał), która przewodniczyła spotkaniu (dalej: Przewodnicząca, Zastępca Pełnomocnika).

Przewodnicząca poinformowała zebranych, że Raport z wykonywania wyroków ETPCz przez Polskę za 2017 r. zostanie poddany dyskusji na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP w dniu 4 października 2018 r. Raport zostanie zaprezentowany Senatorom RP przez pana Ministra Piotra Wawrzyka. Przekazała również, że Raport został przygotowany także w formie publikacji i zostanie wkrótce rozesłany do członków Zespołu.

Następnie Przewodnicząca przedstawiła przebieg ostatniego posiedzenia Komitetu Ministrów Rady Europy poświęconego nadzorowi nad wykonywaniem wyroków ETPCz (KM-DH), które odbyło się w Strasburgu w dniach 18-20 września 2018 r. W agendzie posiedzenia znajdowały się dwie polskie sprawy: grupa spraw *Al Nashiri i Abu Zubaydah*, w której początkowo nie była planowana debata, jednak na wniosek Federacji Rosyjskiej została ona przeprowadzona, oraz sprawa *P. i S. p. Polsce*. W tej sprawie odbyła się zaplanowana wcześniej debata, na którą przyjechali przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia z Sekretarz Stanu w MZ, Panią Józefą Szczurek-Żelazko, na czele. W obydwu sprawach zostały przyjęte decyzje, które są publicznie dostępne na stronie internetowej Komitetu Ministrów RE.

Przewodnicząca poinformowała również członków Zespołu, że na następnym posiedzeniu KM-DH, które odbędzie się w dniach 4-6 grudnia 2018 r., w agendzie znajdują się dwie grupy polskich spraw: grupa *Bąk-Majewski* oraz *Rutkowski i inni*, dotycząca przewlekłości postępowań cywilnych i karnych oraz grupa *Fuchs-Beller*, dotycząca przewlekłości postępowań administracyjnych i sądowno-administracyjnych.

Przewodnicząca zwróciła uwagę, że obie powyższe grupy spraw dotyczące przewlekłości postępowań znajdują się w agendzie Zespołu. Ponadto, w agendzie Zespołu ujęte zostały także sprawy *P. i S. p. Polsce*, *Tysińc p. Polsce*, *R.R. p. Polsce*, z uwagi na niedawne badanie sprawy *P. i S.* przez KM oraz umieszczenie jej po raz kolejny na agendzie posiedzenia tego organu w marcu 2019 r. Ostatnią z omawianych spraw będzie sprawa *Potomska i Potomski p. Polsce*, w której Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przedstawi aktualną informację w zakresie wykupu nieruchomości skarżących i postępach w pracach nad nowelizacją systemu ochrony zabytków. Na agendzie

posiedzenia Zespołu znajduje się również punkt dotyczący działań upowszechniających standardy wynikające z Konwencji i orzecznictwa Trybunału, w którym informację przedstawi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

II. Informacja właściwych resortów i innych podmiotów na temat planów dotyczących wykonania i postępów w realizacji poszczególnych orzeczeń Trybunału

1. Informacja nt. działań zmierzających do wykonania wyroku pilotażowego ws. *Rutkowski i Inni p. Polsce*, wyrok z dnia 7 lipca 2015 r. (skarga nr 72287/10), w zakresie funkcjonowania zmienionej *Ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki* - referuje: **Ministerstwo Sprawiedliwości**

Informacje przedstawiła Sędzia Urszula Szafrąska, Naczelnik w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka MS, przypominając, że w ramach działań mających na celu wykonanie wyroku została wprowadzona nowelizacja tzw. ustawy o skardze na przewlekłość z dnia 30 listopada 2016 r., która weszła w życie w dniu 6 stycznia 2017 r. Przedstawiła najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą: wprowadzenie dyrektywy interpretacyjnej (art. 1 ust. 3 ustawy), obowiązek całościowej oceny postępowania, co ma zapobiegać fragmentaryzacji dokonywanej przez sądy, nowe zasady dotyczące zasądzenia kwoty pieniężnej (określono minimalną wysokość kwoty za rok przewlekłości oraz wprowadzono miarkowanie kwoty poprzez jej zwiększenie), wprowadzenie możliwości wniesienia ponownej skargi na przewlekłość postępowania przed upływem 12 miesięcy w przypadku określonym w art. 14 ust. 2 ustawy.

MS zaprezentowało najnowsze dane statystyczne w zakresie stosowania skargi na przewlekłość, wskazując, że wpływ skarg na przewlekłość w ostatnich latach charakteryzuje się dużą dynamiką. Dane za rok 2017 wskazują na wzrost liczby skarg o ok. 4,5% – do ponad 17.000 skarg. W tej liczbie zawierają się m.in. skargi w postępowaniach cywilnych – ponad 14.000 (82% wszystkich skarg), postępowaniach karnych – ponad 2.000 (13%) oraz postępowaniach gospodarczych – 579 skarg (3,4%). Wynika z tego, że największy problem z przewlekłością postępowań występuje w postępowaniach cywilnych, podczas gdy do Trybunału wpływają skargi dotyczące głównie postępowań karnych.

Dane za 2018 r. (I poł.) wskazują, że do sądów skierowano ponad 9.000 skarg, zatem w przypadku podwojenia tej liczby w drugim półroczu można spodziewać się łącznego wpływu w liczbie ok. 19.000 skarg. Struktura rodzajowa składanych skarg nie uległa zmianie.

W zakresie rodzajów załatwienia skarg dane za I poł. 2018 r. wskazują na pozytywną tendencję wzrostu odsetka skarg uwzględnionych o prawie 2% w stosunku do roku 2017 – do 996 skarg, co w przypadku utrzymania się tej tendencji dałoby ok. 2.000 skarg uwzględnionych rocznie. Pozytywny jest także trend zmniejszania odsetka skarg oddalonych w I poł. 2018 r. – o prawie 2%. Natomiast poziom skarg odrzuconych utrzymuje się na tym samym poziomie.

W odniesieniu do przyznawanych kwot MS wskazało, że w 2010 r. suma przyznanych kwot wyniosła 3 mln złotych, w 2016 r. – 5,7 mln zł, w 2017 r. – 4,5 mln zł, w I półroczu 2018 r. – 2,9 mln zł, co w przypadku powtórzenia takiego wyniku w II poł. 2018 r. powinno skutkować wydatkami ok. 5,8 - 6 mln zł.

Średnia kwota zasądzeń w latach 2016-2017 to 3.000-3.200 zł. Średnia ta utrzymuje się w I poł. 2018 r. Zasadniczo przyczyną takiej wysokości przyznawanych kwot, leżących w dolnych granicach przewidzianych ustawą, jest relatywnie krótki czas trwania zaskarżanych postępowań cywilnych, tj. do 3 lat.

Natomiast w sprawach karnych zauważalna jest stała tendencja wzrostu średniej wysokości zasądzonej przez sądy sumy pieniężnej: w 2015 r. wynosił ona 3.200 zł, w 2016 r. – ok. 3.600 zł (wzrost o 9%), w 2017 r. – 3.870 zł (wzrost o 8%), I poł. 2018 r. – 4.700 zł (wzrost o 18%). W okresie 2015 r. - I poł. 2018 r. średnia zasądzana kwota wzrosła o 46 %. Widoczna jest także tendencja do

dynamicznego zwiększania wysokości zasądanych kwot przez sądy apelacyjne: w sprawach karnych w 2017 r. wynosiła ona średnio 5.723 zł, a w I poł. 2018 r. – 8.572 zł (wzrost o 33%), w sprawach cywilnych w 2017 r. średnio 2868 zł, a w I poł. 2018 r. – 3554 (wzrost o 20%). Z kolei w zakresie orzecznictwa sądów okręgowych w sprawach karnych odnotowano wzrost o 4,5 % (ok. 3.200 zł w 2017 r. i 3.390 zł w I poł. 2018 r.). W odniesieniu do spraw cywilnych poziom zasądanych sum nie uległ zmianie i wynosi ok 2.700 zł, ale należy wskazać, że są to najczęściej sprawy jednoetapowe, proste. W przypadku postępowań sądowych w sprawach cywilnych w I instancji w okresie do 3 lat kończonych jest 99% wszystkich spraw w sądach rejonowych i 98% w sądach okręgowych (dane za rok 2017). Stąd też kwoty zasądzeń są relatywnie niższe. Natomiast w przypadku sądów apelacyjnych wzrost wysokości zasądanych kwot wynika z faktu, że oceniane są postępowania bardziej skomplikowane i wieloetapowe, z udziałem sądu rejonowego i okręgowego lub okręgowego i apelacyjnego.

Odnosnie do zagadnienia monitoringu i nadzoru zewnętrznego Ministra Sprawiedliwości, przedstawicielka tego resortu przyznała, że prowadzona przez MS analiza ujawniła występujące nadal problemy w stosowaniu ustawy, szczególnie w zakresie fragmentaryzacji postępowania, zdarzają się również problemy ze stosowaniem art. 12 ustawy (wysokość zasądzonej kwoty). W takich sytuacjach MS odpowiednio reaguje.

W ponad 50 sprawach zakomunikowanych po wyroku pilotażowym w sprawie *Rutkowski*, w których Trybunał wydał już rozstrzygnięcie, postępowanie krajowe zostało już prawomocnie zakończone. W kilku przypadkach na prośbę MS nastąpiło przyspieszenie wyznaczenia rozprawy odwoławczej, w jednym przypadku wszczęto postępowanie dyscyplinarne w stosunku do sędziego referenta w związku z przewlekłością postępowania. Działania nadzorcze MS w sprawach objętych wyrokiem pilotażowym Trybunału i pozostających w toku będą kontynuowane. Ponadto MS rozpocznie takie działania nadzorcze nad postępowaniami krajowymi w toku w sprawach z grupy Augustyniak.

Z kolei w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego, we wszystkich sądach okręgowych powołano koordynatorów ds. współpracy międzynarodowej i praw człowieka w sprawach cywilnych i karnych. Zadaniem koordynatorów jest udzielanie sędziom, asesorom sądowym, referendarzom sądowym i asystentom sędziów informacji o sposobach zapoznania się z treścią standardów wynikających z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. W maju 2018 r., przy współpracy z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury, zostało przeprowadzone 3-dniowe szkolenie dla wszystkich koordynatorów, podczas którego szczególny nacisk został położony na problematykę przewlekłości postępowań oraz standardy orzecnicze Trybunału. Koordynatorom przekazano materiały szkoleniowe/dydaktyczne oraz pouczono o konieczności aktywnego wykorzystania przyznanych im uprawnień.

Przeprowadzane są także szkolenia dla sędziów we wszystkich okręgach apelacyjnych, które poświęcone są wyłącznie problemowi przewlekłości postępowań. Zorganizowano dotychczas szkolenia dla 10 apelacji cywilnych i 3 karnych.

Przewodnicząca posiedzenia podsumowała, że zakres zaprezentowanych przez MS danych wydaje się właściwy z punktu widzenia oczekiwań Komitetu Ministrów RE względem Polski. Niepokoją jednak ciągle niskie kwoty zasądzeń na poziomie krajowym, bowiem rozbieżność pomiędzy zasądzeniami na poziomie krajowym a kwotami proponowanym przez Trybunał jest bardzo duża.

2. Grupy spraw *Fuchs* i *Beller*, dotyczące przewlekłości postępowań administracyjnych i sądowno-administracyjnych, w zakresie działań praktycznych i ustawodawczych mających na celu usprawnienie postępowań – referuje: **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji** (dalej: MSWiA) oraz **Naczelny Sąd Administracyjny** (dalej: NSA)

Przewodnicząca poinformowała, że ta grupa spraw będzie omawiana na posiedzeniu KM-DH w grudniu 2018 r., w związku z czym rząd musi przedstawić KM informacje nt. stanu wykonywania spraw, w szczególności w zakresie środków generalnych mających na celu przyspieszenie postępowań administracyjnych oraz sądowno-administracyjnych.

Informacje ze strony MSWiA przedstawił pan Piotr Witkowski z Departamentu Administracji Publicznej, który wskazał na 3 ważne nowelizacje Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: k.p.a.) z 2010 r., 2017 r. i 2018 r.

Nowelizacja k.p.a., wprowadzona ustawą z dnia 3 grudnia 2010 r., przewiduje m.in. możliwość skargi na przewlekłość postępowań administracyjnych prowadzonych w urzędach administracji publicznej do sądów administracyjnych.

Nowelizacja k.p.a., wprowadzona ustawą z dnia 7 kwietnia 2017 r., weszła w życie 1 czerwca 2017 r. Była to najbardziej kompleksowa nowelizacja k.p.a, która w istotny sposób zmieniła kształt szeregu elementów prowadzonych postępowań administracyjnych. Nowelizacja wprowadziła m.in.: instytucję ponaglenia – po 30 dniach obywatel ma możliwość wystąpienia do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organów lub przewlekłość postępowania, instytucję zrzeczenia się odwołania, instytucję mediacji. Zgodnie z nowymi przepisami, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest opcjonalny – skargę do sądu administracyjnego można złożyć bez korzystania z niego.

Nowelizacja k.p.a. z 2018 r. została wprowadzona ustawą z dnia 6 marca 2018 r. Wprowadziła ona m.in. art. 14a k.p.a, zgodnie z którym organy administracji publicznej umożliwiają stronom ocenę działania urzędów w sprawach prowadzonych, w tym ocenę pracowników tych urzędów.

Ponadto, w związku z nowelizacją k.p.a. z 2017 r., ministrowie kierujący działami administracji rządowej są zobowiązani w terminie do dnia 1 czerwca 2019 r. dokonać przeglądu aktów prawnych regulujących postępowania administracyjne w zakresie dwuinstancyjności oraz przedstawić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej raporty wraz z uzasadnieniem, wskazujące na postępowania administracyjne, w których zachodzi konieczność zachowania dwuinstancyjności postępowań, bądź zasadne jest odstąpienie od niej. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, został zobowiązany do przedstawienia Radzie Ministrów raportu dotyczącego dwuinstancyjności postępowań administracyjnych w terminie do grudnia 2019 r. Natomiast w roku 2020 zostanie przygotowany raport mający na celu ocenę *ex post* funkcjonowania znowelizowanych przepisów k.p.a. oraz ich stosowania w praktyce.

Informacje ze strony NSA przedstawiła Pani Anna Kalisz z Biura Orzecnictwa NSA. Przedstawiła dane wskazujące, że rocznie do sądu wpływa ok. 200 spraw dotyczących przewlekłości postępowania.

Odnosząc się do ostatnich zmian legislacyjnych poinformowała, że sądy administracyjne nie odczuwają jeszcze zmian k.p.a., bowiem nowe przepisy dotyczą spraw wszczynanych po 1 czerwca 2017 r. Zwróciła jednak uwagę na zmiany systemowe dotyczące działalności NSA, wymieniając m.in.: znacząco rozszerzone orzekanie reformatoryjne przez NSA, rozpoznawanie spraw w trybie uproszczonym, rozszerzenie uprawnień referendarzy oraz możliwość zrzeczenia się przeprowadzenia rozprawy.

Przedstawicielka NSA zwróciła uwagę na dwa czynniki decydujące o dużej liczbie spraw sądowno-administracyjnych: przewlekłe postępowanie administracyjne oraz stosowana do niedawna praktyka przekazywania spraw do ponownego rozpoznania. Obecnie gromadzone są dane, które wskazują na pozytywny trend w zakresie liczby załatwianych spraw sądowno-administracyjnych.

Przedstawicielka NSA przypomniała na koniec, że według raportu Komisji Europejskiej z 2014 r. Polska miała jedno z najlepszych wskaźników rozpoznawania spraw przez wojewódzkie sądy administracyjne oraz dobre wskaźniki jeśli chodzi o Naczelny Sąd Administracyjny.

Przewodnicząca, podsumowując ten punkt, poprosiła MSWiA o przekazanie harmonogramu przygotowania raportów, o których była mowa powyżej. Natomiast NSA został poproszony o przedstawienie statystyk obrazujących wpływ wprowadzonych zmian na praktykę sądów krajowych.

3. Informacja nt. postępu w realizacji wyroków *P. i S. p. Polsce* (skarga nr 57375/08), *Tysiąc p. Polsce* (skarga nr 5410/03), *R.R. p. Polsce* (skarga nr 27617/04), dotyczących praw reprodukcyjnych - referuje: Ministerstwo Zdrowia (dalej: MZ)

Przewodnicząca przypomniała, że sprawa znalazła się na agendzie KM RE w poprzedzającym posiedzeniu Zespołu tygodniu i została poddana debacie, podczas której Polskę reprezentowała Sekretarz Stanu w MZ, Pani Józefa Szczurek-Żelazko. W sprawie została przyjęta decyzja (dostępna publicznie na stronie KM RE), w której zadecydowano m.in., że ponownie znajdzie się w agendzie KM-DH w marcu 2019 r., a zatem konieczne będzie przedstawienie nowych informacji w przedmiocie wykonania wyroku do początku 2019 r.

Informacje w sprawie przedstawił Pan Przemysław Klaman z Departamentu Współpracy Międzynarodowej MZ. Poinformował, że zgodnie z decyzją KM, oczekiwane jest ze strony polskiej przedstawienie informacji o podejmowanych działaniach praktycznych oraz danych statystycznych. Przedstawiciel MZ zwrócił uwagę, że podczas debaty na forum KM, przedstawione zostały dane zarówno na temat liczby przeprowadzanych zabiegów przerywania ciąży, jak i przypadków powoływania się na klauzulę sumienia. Wskazał, że od 2008 r., w którym miały miejsce wydarzenia objęte skargą w sprawie *P. i S.*, liczba wykonywanych zabiegów podwoiła się i od 2016 r. ustabilizowała się na poziomie ok. tysiąca zabiegów rocznie. Ponadto od 2016 r. zbierane są dane na temat zabiegów przeprowadzanych u pacjentek poniżej 18 roku życia.

W odniesieniu do stosowania klauzuli sumienia w kontekście odpowiedzialności lekarzy, MZ poinformowało, że sądy lekarskie nie rozpatrywały tego typu spraw w ostatnich latach. Zaprezentowało również informację odnośnie do liczby odnotowanych przypadków powoływania się na klauzulę sumienia w 2013 r., kiedy to w wyniku zapytania rozesłanego do wszystkich placówek z oddziałami ginekologii i położnictwa (łącznie 406 szpitali, odpowiedziało 375 placówek), przekazały one informację o 3 przypadkach powołania się w ich placówkach na klauzulę sumienia (we wszystkich tych przypadkach pacjentkom zostały wskazane inne podmioty lecznicze).

Przewodnicząca poinformowała dodatkowo, że sama debata w sprawie *P. i S.* na posiedzeniu Komitetu Ministrów wzbudziła zainteresowanie państw członkowskich Rady Europy i zadanych zostało wiele pytań, na których część Minister Szczurek-Żelazko od razu udzieliła odpowiedzi. Pozostałe informacje zostaną zawarte w informacji, którą strona polska będzie zobowiązana przedstawić KM w odpowiednim czasie przed posiedzeniem tego organu w marcu 2019 r.

Ponadto głos zabrała przedstawicielka Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, która zwróciła się do MZ z pytaniem na temat dostępności zabiegu przerywania ciąży, zwróciła także uwagę, że omawiane prawo do informacji nt. zabiegu powinno być proaktywne, powinno być także rozszerzone o obowiązek udzielania informacji ofiarom gwałtu przez organy ścigania. Przedstawicielka RPO zwróciła uwagę, że obowiązujące od 2015 r. wytyczne ws. przestępstw o zgwałcenie nie są w tym zakresie wystarczające i zdarzają się przypadki, gdy termin na przeprowadzenie zabiegu minął, ponieważ ofiara zgwałcenia nie została przez prokuratora poinformowana o swoich prawach w tym przedmiocie.

Na koniec, odnosząc się do stwierdzonego w wyroku *P. i S.* naruszenia prawa do prywatności, przedstawicielka BRPO zwróciła uwagę, że przedstawiane przez MZ informacje nadal w sposób niewystarczający wyjaśniają, dlaczego w przypadku skarżących obowiązujące regulacje nie zadziałały i jakie wyciągnięto z tego wnioski.

Przedstawicielka PK zauważyła, że przytoczone postulaty BRPO w zakresie informowania pokrzywdzonych o przysługujących im prawach wydają się znacznie wybiegać poza zakres procedury karnej w takich sprawach, w których śledczy, z uwagi na wrażliwy charakter tych spraw, koncentrują się na zabezpieczeniu materiału dowodowego. Osoby pokrzywdzone otrzymują pisemną informację na temat przysługujących im praw, więc ewentualnie może w ten sposób możliwe byłoby przekazanie również takich informacji, ale w takim przypadku postulat ten powinien być skierowany do MS, które opracowuje wzory takich formularzy. Ponadto przedstawicielka PK zapytała MZ, czy planowana jest nowelizacja art. 31 ustawy o prawach pacjenta, a jeśli tak to jaki jest harmonogram.

W odpowiedzi na powyższe MZ poinformowało, że w związku z prośbą BRPO uzupełni informacje dotyczące naruszenia prawa do prywatności i braku skuteczności obowiązujących regulacji oraz wyciągniętych z tego wniosków. Odnośnie do pytania dotyczącego nowelizacji ustawy, poinformowano, że jest ona planowana, ale nie ma jeszcze konkretnego harmonogramu.

4. Informacja nt. postępu w realizacji wyroku ws. *Potomska i Potomski p. Polsce* (skarga nr 33949/05), w zakresie przeprowadzenia nowelizacji *ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz wykonania środków indywidualnych – referuje: **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** (dalej: MKiDN).

Informacje w sprawie przedstawił Pan Łukasz Czwojda, radca prawny z Departamentu Ochrony Zabytków w MKiDN, wskazując, że w zakresie wykonania środków generalnych nadal trwają prace zespołu ds. opracowania kompleksowej reformy systemu ochrony zabytków. Prace są w zaawansowanym stadium, zaangażowano w nie wielu ekspertów i opracowano m.in. szczegółową analizę prawno-porównawczą dotyczącą kwestii uregulowania odszkodowań za wykup nieruchomości zabytkowych. Nie został jednak jeszcze przygotowany projekt ustawy i trudno obecnie zadeklarować, kiedy prace zakończą się.

W kwestii środków indywidualnych MKiDN nie przedstawiło nowych informacji, wskazując dodatkowo na wystąpienie problemu z koordynacją działań różnych organów samorządu terytorialnego. Właściwy starosta chciałby przeprowadzić procedurę wywłaszczeniową, podczas gdy nie jest to konieczne, a skarżący chcą odpłatnie odstąpić nieruchomość. Podjęte zostały przez MKiDN próby zaangażowania MSWiA do negocjacji ze starostą i wójtem. Natomiast sama kwota wykupu nie stanowi problemu.

Przewodnicząca, przypominając że wykonanie środków indywidualnych mogłoby się przyczynić do przynajmniej częściowego zakończenia nadzoru KM nad omawianą sprawą, zapytała czy zasadne byłoby zaangażowanie się MSZ w przedmiotową sprawę. W ocenie MKiDN na obecnym etapie wystarczają działania prowadzone przez nich samodzielnie.

III. Informacja na temat działań podejmowanych przez resorty w celu upowszechniania standardów Trybunału

Informacje w sprawie przedstawił Pan Dawid Grochowski z Departamentu Analiz i Polityki Migracyjnej MSWiA oraz Pani Iwona Przybyłowicz z Zarządu do spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej.

MSWiA poinformowało, że treść orzeczenia ETPCz w sprawie *Bistieva p. Polsce* została przekazana do Urzędu ds. Cudzoziemców w celu zapoznania się ze standardami strasburskimi w tym zakresie. Wskazano na konieczność szybkiego prowadzenia postępowań o udzielenie ochrony międzynarodowej. W IV kwartale 2018 r. planowane jest przeprowadzenie szkolenia dla pracowników Urzędu na temat orzecznictwa ETPCz, w szczególności wyroku w sprawie *Bistieva*. Wyznaczony został także pracownik, który ma za zadanie upowszechniać orzecznictwo Trybunału.

Przedstawicielka KG Straży Granicznej poinformowała o zmianie stanu prawnego od czasu gdy miała miejsce sprawa *Bistieva* - obecnie środki alternatywne są wprowadzone i rzeczywiście stosowane. Liczba małoletnich w detencji zdecydowanie zmalała. SG planuje ponadto na najbliższym naradzie kierownictwa w listopadzie 2018 r. bliższe przedstawienie wyroku w sprawie *Bistieva p. Polsce*.

Przewodnicząca poinformowała, że w związku z uprawomocnieniem się wyroku w sprawie *Bistieva p. Polsce* w terminie maksymalnie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku konieczne będzie przedłożenie Komitetowi Ministrów planu działań w zakresie wykonania tego orzeczenia. W związku z tym zorganizowane zostanie spotkanie grupy roboczej Zespołu w celu ustalenia rodzaju informacji, które powinny zostać zawarte w planie działań. Ponadto przewodnicząca poprosiła o wyjaśnienie sposobu implementacji ostatniego wyroku NSA, który

odrzucił możliwość odmowy wpuszczenia cudzoziemca na terytorium kraju tylko na podstawie notatki sporządzonej przez funkcjonariusza SG.

IV. Informacja na temat wydarzeń związanych z obchodami 25-lecia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w Polsce

Informacje w tym punkcie przedstawiła Przewodnicząca. Poinformowała m.in. o konkursach dla dzieci i młodzieży szkolnej, organizowanych we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w szkoleniach dla edukatorów. Jednocześnie zachęciła resorty do przeprowadzania własnych działań związanych z obchodami 25-lecia EKPCz.

Aleksandra Mężykowska
Przewodnicząca
Zastępca Pełnomocnika

Załącznik:
Lista uczestników posiedzenia w dniu 27 września 2018 r.